

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Matthaei Tympii Aureum Specvlvm Principvm,
Consiliariorvm Ivdicvm, Consvlvm, Senatorvm, Et Aliorvm
Magistratvum Cvm Ecclesiasticorum tum Politicorum
omnium**

Tympe, Matthäus

Coloniae Agrippinae, 1617

10 Lingua non abuti, sed pauca & grauia loqui.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52641](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52641)

SIGNVM X.

LINGVA NON
absti.

LINGVA NON ABVTI, SVT
pauci & grania loqui, &c.

1. **C**VM *Sophista* quidam apud Agidem
fset, orationem esse rerum omnium pre-
tiosissimam, (prædicās artem, quā profirebatur)
go, inquit Agis, tu cū taces, nullius es pre-
gnificans multo præclarius esse res magni
gerere, quàm habere linguā ad magnificen-
dum expediam. *Plut.* Ex ore verò Magistro
nil nisi sapientia plenum debet progredi.
2. *Perinthiorum* orator in *Lacedæmonia* si-
sus, cū apud Agidem primū dixisset ad
prolixē, vbi perorāset, rogauit eum quid
Perinthijs renuntiandum? *Quid aliud, nisi*
nisi quod tu vix dicendi finem feceris, ego
auerim? Idem. Ita legationis fructum inter
linguæ loquacioris intemperantia. *Pecunia*
nim erat *Lacedæmonijs* verborum pauca-
tatis.
3. Cū de *Græcorum* libertate quidam
dium adduxisset magnifica quidem, sed
quā difficilia. *Tua*, inquit Agis Senior, *per-*
spes opus habent viribus & pecunia. Significat
frustra de his verba fieri, ad quæ perfectior
suppetit facultas: in consultationibus enim
solūm consultandum quid factū sit pū-
mum, sed quid fieri possit. Idem.
4. *Abderitanorum* legato, qui multa locu-
gārat, quidnam ciuibus suis renuntiaturū
Te, inquit, mihi tacenti tantisper audire
quantisper dicendo consumpsisti. Idem.

im loquacitas responso est indigna.

5. Cùm Rhetorem eo nomine apud Agefilaum laudasset quidã, quòd res specie exiguas magnò verborum ornatu amplificare posset: Ego, inquit Rex, ne futorem quidem arbitror bonum, qui paruo pòli magnos calceos inducat. Innuens inanem loquacitatem probandam non esse. *Idem.*

6. Megaresi cuidam multa iuueniliter de sua civitate aduersus Agefilaum iactanti: *Adolescens,* inquit Rex, *tui sermones opus habent magnis viribus.* Significans indecenter eum magnificè loqui, cui vires non suppetunt orationi pares.

7. Romulus dicebat: Vasa fictilia sono, & percussu hominem sermone explorandum esse. *Max. p. 15.*

8. Amasis Rex Aegypti misit Pittaco (qui celebratur inter 7. Græciæ Sapientes) hospiti pecudem immolatiã, postulans, vt inde sibi remitteret partem quam iudicaret esse pessimam, ac turpius quam existimaret optimam, ratus futurum, vt duas partes dissimilimas remitteret. Is rectam linguam remisit Regi, significans nihil in domine esse melius bona lingua, mala nihil nocentius. Rectè Hesiodus, linguam non vulgandam, sed recondendam esse, dixit, perinde vt thesaurum, eiusque esse in promendo gratiam plurius, si & modesta sit, & parca, & moderata. *Cell. lib. 6. cap. 15.*

Ait enim:

Optimus est homini lingua thesaurus, & ingeus Gratia, qua parcis mensurat singula verbis.

Auribus plus, quàm lingua vitior, ait Democritus apud Stob. S. Ambr. 1. de Offic. c. 3. Alliga sermone tuum, ne luxuriet, ne lasciuat, & multo peccata sibi colligat.

9. Lau-

9. Laudatur Epaminondas, quod nemo fuit
reperitus, qui & plura nosset, & pauciora loque-
retur. *Plut. de audir.*

SIGNVM XL

DE A LINGVARVM COGNITIO-
ne instructum esse.

A lingua-
rum cog-
nitione arma-
tam esse.

M. Iun. in
Polit. quæst.

Politici futuri linguas varias semper
runt.

1. Romanorum filij, ad Remp. aliquando
suri, primò Hetruscam linguam, post Græcam
gnoscebant. (*Dion. Hal. lib. 4.*)
2. Mithridates Ponti & Bithynia Rex, imperator
tenuit eorū populorum, quibus imperator
vñquam per interpretem loquutus est; in
quemque ab eo appellari vsus fuit, perma-
gua & oratione ipsius non minus scire, que
gentis eius esset, loquutus est. (*Gell. lib. 10. c. 1.*
Val. lib. 8. c. 3.) *Plin. lib. 25. c. 2.* ait: Sub
mam inde vtilitatem accessisse, quod nullus
interpretem, sed per se audiuerit.
3. Peritissimus linguæ Græcæ exitit
(*Suet.*)
4. *Otho II. Imp.* à Saracenis & Græcis
cùm Græcè loqueretur, pro Græco habita-
sit. (*Auent. lib. 5. Boiorum Ann.*)
5. Aurea Bulla, per *Carolus IV. Imp.* fili-
bet Electorum filios & successores discen-
cam, Latinam, Italicam, Illyricam siue Sclav-
cam linguam, quò cum multis gentibus
nem communicare possent.